

Pro Polinu

TAKIS WÜRGER

PŘELOŽILA
MICHAELA ŠKULTÉTY
ARGO

Pro Polinu

TAKIS WÜRGER

Z německého originálu *Für Polina*,
vydaného nakladatelstvím Diogenes roku 2025,
přeložila Michaela Škultéty.

Odpovědná redaktorka Alena Pokorná.

Jazyková redakce Kateřina Klabanová.

Korektury Miroslava Jarotková.

Technický redaktor Milan Dorazil.

Ilustrace na obálce Tereza Eager.

Grafická úprava Tomáš Cikán.

Sazba Aneta Cikánová.

Vydalo nakladatelství Argo,
Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
argo@argo.cz, www.argo.cz, roku 2026
jako svou 6174. publikaci.

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-5072-8

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS
sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387
e-mail: odbyt@kosmas.cz
www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

1

O prázdninách před maturitou se Fritzi Pragerová vydala na cestu do toskánského města Lucca, a to za pomoci několika regionálních vlaků, jedné řidičky kamionu a zamilovaného páru, který ji svezl přes Brenner. Na místě si pronajala pokoj v levném penzionu na Piazza San Michele, který byl cítit po smažené cibuli. Přes den polehávala ve stínu starých městských hradeb a četla úžasně vonící knihy, které si přivezla s sebou. Večer jedla focacciu s rozmarýnem a štiplavým olivovým olejem a procházela se uličkami, dokud si malíčky v sandálech neodřela do krve. Fritzi si užívala, že je sama, pozorovala lidi a snila o spoustě životů, které by mohla vést, až konečně dokončí tu otravnou školu. Někdy v budoucnu by chtěla i ona sedět u stolu s červeno-bíle kostkovaným ubrusem a obklopená rodinou poslouchat pouliční muzikanty.

Jednoho večera ji oslovil postarší muž z Hamburku. Objednal jí dvě negroni, vyprávěl, že je ve své firmě vlastně šéfem, a jako důkaz jí položil vedle sklenice hustě potištěnou vizitku, což Fritzi připadalo natolik neobratné, až ji to dojalo. Pila a poslouchala. Prý je v Toskánsku pracovně. Obchoduje s přírodním kamenem, řekl, a nosí stejné hodinky jako první člověk na Mount Everestu, mluvil o politice, o Carraře, o parmské šunce, o minerálech v mramoru cipollino a jak jejich vrstvy tvoří typickou vlnitou strukturu,

o svém přitroublém nadřizeném, o fotbale, pak se náhle zarazil a zeptal se, jestli už Fritzi Pragerové někdo řekl, že vypadá jako mlékačka z obrazu Jana Vermeera.

Fritzi si myslela, že příliš mluví. Ale líbily se jí jeho opálené ruce a líbilo se jí, že si povídá s cizím mužem za toskánského letního večera, který byl tak teplý a nasycený, že by se dal krájet, třebaže ji malinko mrzelo, že ten muž není Ital a méně předvídatelný. V tratorii jí objednal plněné cuketové květy, jež toužila ochutnat už od začátku pobytu, a prohlásil, že ji samozřejmě zve. Květy byly slané, tuk jí stékal po bradě, když se do nich zakousla, a muž ji nakonec pozvat nemohl, protože neměl hotovost, jen zlaté plastové karty. Zato jí v dalším podniku, kde měli platební terminál, koupil tři skleničky piemontského destilátu z lískových oříšků. Když řekl, že u něj v hotelovém baru mají pult vytesaný z jediného bloku zeleného silikátového mramoru a že ho musí vidět, bylo jí ho líto. Šla s ním. Připadalo jí zajímavé strávit noc s mužem se šedivými vlasy. Nevěděla, že lék, který si o týden dříve vzala kvůli zkaženému tiramisu, zrušil účinek antikoncepční pilulky. Příbalový leták byl v italštině a lékárnice římská katolička.

O několik týdnů později nastoupila Fritzi Pragerová v prašném srpnovém vedru na hlavním nádraží v Luce do vlaku na sever. Po půlhodině se vyzvracela do kovového sklápěcího koše vedle svého sedadla. Tušila, že tohle nebude cestovní nevolnost.

Doma v hannoverské čtvrti Linden ji krátce po návratu vyšetřil gynekolog. Předepsal jí pilulku, která selhala, a proto bral záležitost osobně. Věděl, že Fritzi patří k nejlepším studentkám v ročníku, i když ji otec bil a matka ještě víc. Fritzi chtěla studovat práva v Mnichově. Zalíbil se jí jasný jazyk zákoníku, který si prohlížela v knihupectví poblíž Leibnizovy univerzity – nerozuměla

mu, ale okamžitě si ho zamilovala. Mnichov zvolila proto, že to sice nebyla Itálie, ale v dobrých dnech se jí prý docela podobal.

Lékař jí nabídl, že s ní probere všechny možnosti. Použil slovo „nehoda“. Fritzi položila jednu ruku na svůj pupík a druhou na lékařovu dlaň v modré latexové rukavici a tiše řekla: „Pane doktore, na vašem místě bych teď byla velmi opatrná.“

Následujícího dubna, když jí plodová voda zničila koberec v pokoji a kontrakce jí rvaly podbřišek na kusy, si Fritzi hodila na záda batoh sbalený pro tuto příležitost a pěšky se vydala do porodnice. Porod trval den a půl. Fakt, že Fritzi byla útlé postavy a pravděpodobně ještě rostla, začal nakonec znepokojovat i starou porodní asistentku, která už byla beztak unavená, a navíc měla hlad. Jestli Fritzi to malé brzy nevytlačí na svět, budou muset použít kleště nebo se připravit na císařský řez. Fritzi císařský řez nechtěla. Chtěla nemocnici co nejdříve opustit, aby mohla složit písemnou maturitní zkoušku. Snažila se myslet na něco hezkého a neomdlít bolestí, což by ji k císařskému řezu nejspíš ještě přiblížilo. Myslela na vůni podzimního listí a na teplé palačinky, z nichž vytéká jahodový džem. Myslela na pocit v plicích, když poprvé překročila Alpy a věřila, že odtud už to bude k moři jenom z kopce. A myslela na ďábelsky silné espresso na italských dálničních odpočívadlech, které se dvěma lžičkami cukru pila jako černý sirup. Když ztráta krve začínala být kritická a ona si uvědomila, že všechny ty hezké myšlenky nepomáhají, a porodní asistentka na ni neustále křičela, ať krucinál ještě zatlačí, jala se Fritzi Pragerová hlasem ochraptělým ze zápasu trvajícího už den a půl zpívat: *Alle, die mit uns auf Kaperfahrt fahren*. Dětskou písničku od Severního moře o vousatých korzárech. Nic lepšího ji v těch bolestech nenapadlo.

Hannes Prager přišel na svět při devátém opakování refrénu. Byl buclatý a vypadal jako stařec se světlými vlasy nebo, podle úhlu pohledu, jako stará červená brambora. Tiše sklouzl porodní asistentce do rukou. Ta novorozeně zvedla k oknu a dvakrát ho hlasitě pleskla po zadečku, než se Fritzi s bolestným sténáním vzepjala a co nejšetrněji jí chlapce vytrhla.

Fritzi v náhlé záplavě překrásné lásky pochopila, že ten tichý skřítek, který se jí na hrudi stočil do klubička, je nejúžasnější nehoda, jaká ji kdy mohla potkat.

Když Fritzi spolu s nemocniční postelí a malým Hannesem na prsou odvezli na několikálůžkový pokoj, ležela tam už jiná žena, jen o něco starší než ona, bledá jako křída a s drobounkou holčičkou v náruči.

„Ahoj,“ vítala ji.

„Ahoj,“ pozdravila Fritzi.

„Bože, to je nádhera, vid’?“

Jmenovala se Güneş, byla z opačného konce města, bez ustání mluvila, občas se nahlas zasmála, broukala na dcerku turecky a po půlhodině vstala, jako by právě neporodila, přešla k Fritzi a podala jí listovou taštičku plněnou fetou, uprostřed lehce promáčknutou.

Güneş tvrdila, že se Fritzi po taštičce udělá tolik mléka, že malý do zítřka povyroste o půl hlavy. Bedlivě sledovala, jestli ji Fritzi sní celou, a pak se na ni rozzářeně usmála. Ani za jednou toho či následujícího dne nikdo nepřišel. Když uprostřed noci bubnovalo na okna aprílové krupobití a Fritzi nemohla spát a znepokojená budoucností i ohromená přítomností se dívala na spícího syna, poznamenala Güneş, aniž se k ní otočila: „Nemůžu uvěřit, že tady toho andílka z poloviny zplodil takovej okurka.“

Fritzi mlčela a po dlouhé době si vzpomněla na obchodníka s mramorem.

Güneş prohlásila, že dceru pojmenuje Polina, je to jméno z jejího oblíbeného Dostojevského, a právě dost dobré pro štěstí, které drží v náručí. A řekla, že přísahá na svou krev, že tohle dítě jeho otec nikdy držet nebude.

Krátce nato odjistila brzdy nemocničního lůžka a přisunula je těsně k Fritzinu, takže obě mladé matky ležely jako v manželské posteli, což se přiběhnuvší zdravotní sestra pokusila zarazit, ale Güneş ji odbyla větou: „Tak nás teda vyhodte.“ Pak položily děti vedle sebe a dívaly se na ten nový život. Jedno tmavé ochmýřené miminko, jedno vrásčité červené, oči většinou zavřené. Děťátka se občas maličko pohnula a hrozilo, že se skutálí do mezery mezi matracemi, jinak nedělala nic, ale Fritzi a Güneş stačilo, že dýchají. Po chvíli děti ucítily jedno druhé a přitiskly se k sobě, jako by do sebe chtěly vstřebat teplo toho druhého.

„Jako dvě krtčí mláďata,“ poznamenala Güneş.

Fritzi přikývla.

„Myslím, že budeme kamarádky až do konce života,“ řekla Güneş. A přestože to jistě myslela jinak, než jak to nakonec dopadlo, měla pravdu.

Když byly Hannesi Pragerovi tři týdny, skládala jeho matka Fritzi Pragerová maturitu, díky zvláštnímu povolení v oddělené učebně, aby mohla syna v případě potřeby nakojit. Pět hodin ležel v kočárku, neplakal, nekňoural, jen poslouchal škrábání plnicího pera a matčin uklidňující dech.

2

Fritzi Pragerová se rozhodla, že se do Mnichova za studiem zatím nepřestěhuje, navzdory přijetí i dvěma stipendiím, která by jí to umožnila. Zvažovala, že sbalí svých pět švestek i syna a odejde rovnou do země, z níž svým způsobem pocházel. Ale když v noci stála u plesnivého okna svého dětského pokoje a zbytek Lindenu spal, když pohupovala skřítkem sem a tam, protože usínal jen tehdy, když mu zpívala, a jakmile si dovolila na chvíli přestat, vyčítavě k ní vzhlížel, rozhodla se, že prozatím na všechno ostatní zapomene. Jedna sousedka jí řekla, že by přece mohla studovat práva v Hannoveru, sice to tady není tak nabubřelé jako v Mnichově, ale na Leibnizovu univerzitu dojde z Lindenu pěšky a pro podobné případy, jako je Fritzi, tam mají školku. Jenže sousedka neměla státnice z práv, ani se v osmnácti letech nepokoušela sama vychovávat chlapečka, ani nikdy nebyla v Mnichově, ani nebyla matkou Hannese Pragera.

Dítě nikdy nekřičelo. Bylo tak tiché, až si Fritzi občas kladla otázku, jestli Pánbůh při jeho stvoření na něco nezapomněl. Dětská lékařka, která ho vyšetřovala, zatímco Fritzi seděla vedle a hnětla si ruce, chlapce nakonec podrážděně štípla do baculatého chodidla, načež přece jen vydal tichý, žalostný zvuk vzdáleně připomínající volání malého kachněte.

Fritziným rodičům vadil její noční zpěv a otázky sousedů, kdo že je otcem dítěte. A obzvlášť jim vadilo, když dcera jednou odpověděla: tiramisu z Boloni. Otázky do značné míry souvisely s tím, že Fritzi obyvatele Lindenu sice provokovala bystrým rozumem, ale obdivovali její vílí krásu, zejména v létě, když nosila ustřižené džínové šortky a příliš volné košile. Chtěli zkrátka vědět, kdo směl tu malou drzou Fritzi Pragerovou s krátkým sestřihem přivést do jiného stavu.

Matka se nechala slyšet, že by ten spratek potřeboval pořádně za uši, pak že by líp spal. Fritzi řekla, že jestli se někdo malého Hannese byt jen dotkne... Větu nedokončila. Matka potáhla z cigarety, načež vyfoukla kouř směrem k dítěti. A dodala, že jestli si Fritzi hodlá hrát na dospělou, tak ať se i se synem do konce léta laskavě odstěhuje. Byl srpen.

To znamenalo najít si práci, jenže Fritzi neměla v úmyslu spustit tříměsíčního chlapečka na jedinou vteřinu z očí. S Güneşinou pomocí si našla místo uklízečky v pobočce supermarketu Netto na severním okraji města, nedaleko letiště. Přes den si mohla číst a v noci, když spolu s Güneş vytírala a leštila, nosila dítě na zádech ve starém školním batohu, odkud s broukáním poslouchalo její zpěv. Güneş pracovala ve stejné pobočce Netta, dodělávala si maturitu na večerní škole a snila o tom, že najde muže, který ji nebude bít hřbetem ruky (jako Polinin otec) a zároveň nebude nudná „bačkora“. Güneş svůj sen živila nesmírnou energií, potkávala spoustu uchazečů a většinou je opouštěla ještě dřív, než se dali dohromady. Když pak přišla do práce, utrousila jen „bačkora“ a hledání začalo nanovo. Güneş však měla šťastnou povahu, a ještě větší než její nároky byla naděje, že jí jednoho dne vklopýtá do života někdo, kdo jí bude alespoň trochu hoden.

Občas ženy ukládaly děti do koše na prádlo, který vystlaly bílymi koupelnovými předložkami z oddělení domácích potřeb jako huňatými koberečky. Supermarket ležel v příletovém koridoru letiště, přes den nad ním duněla letadla, takže nájmy v okolí byly snesitelné a Fritzi se synkem si mohli pronajmout skromnou garsonku s kuchyňským koutem v činžovním domě.

Fritzi měla svoje knížky, matraci, nejlepší kamarádku, dvoje džíny a několik košil, lžící a pár kartonových krabic, které si přinesla ze supermarketu a použila je jako dětskou postýlku, šatní skříň a jídelní stůl. Většinu peněz vydávala za pleny. Matce a dítěti nic nechybělo.

Dětská lékařka byla jiného názoru. Fritzi požádala o radu jiného lékaře, protože měla pocit, že s ní zacházejí jako s dalším kojencem, ale druhý i třetí lékař mluvili podobně jako první doktorka. Hannes je na půlroční dítě příliš klidný, působí, jako by se stále ještě vznášel v plodové vodě a snil. Matka musí najít podněty, které dítě probudí z letargie. Fritzi synkovi masírovala baculatá stehna, nosila ho do parku, kde ignoroval květiny, k nimž si měl přivonět, zato se jí v náručí stočil do klubíčka jako vyděšené zvířátko, kdykoli nad nimi s hukotem přelétlo přistávající letadlo. Fritzi si z Netta vypůjčila kbelík na prádlo a naplnila ho až po okraj želé, které vonělo po umělé mařince. A když ztuhlo, posadila do něj syna; zapadl do rosolu až po hrudníček, ručkama rozmačkal trochu té zelené, lepkavé hmoty a tázavě se na Fritzi zahleděl tmavošedýma očima.

Hannes Prager poprvé vykřikl ve chvíli, kdy se mladík zaměstnaný na nedaleké kuřecí farmě nad prázdnou láhví brandy rozhodl, že by rád zakončil večer s tou vílou odvedle, která ho sice přátelsky zdraví, ale jinak arogantně přehlíží. Zaklepal na dveře. Fritzi si k prsům nalitým mlékem tiskla chlapce, jenž sousedovi pro tu

dospěláckou tichost připadal jako samotné Luciferovo plémě. Fritzi mu mírně doporučila, ať se z opojení vyspí, že jednoho žvatlajícího muže už ve svém životě má, ale než dveře přivřela, položila mu krátce ruku na paži, což ho spolu s pohledem na mléčná ňadra připravilo o poslední zbytky soudnosti. A když nejprve nerozhodně postával přede dveřmi a dumal, jak si má ten teplý dotek vyložit, a posléze, veden mylným úsudkem, zabušil na dřevotřísku, vydal hoch na Fritzině ruce výkřik, jediný vysoký, vibrující tón, čirý jako denaturovaný líh, takže soused okamžitě vystřízlivěl a vrátil se do svého bytu. Hannes Prager ze sebe vyrazil tříčárkované f, aniž by on sám, nadšená matka či vyděšený soused dokázali určit, co to vlastně je.

Druhý den Fritzi vypověděla nájemní smlouvu.

Koupila si noviny a pročítala inzeráty. Jeden zněl:

Pouze jeden pokoj, 90 metrů čtverečních, ihned k nastěhování, Kananohe. Topí se dřevem. Sen pro toho, kdo se nebojí duchů. Na zahradě pěkný výhled a rebarbora. 800 marek v hotovosti. Heinrich Hildebrand.

Fritzi nevěděla, co je Kananohe, a nechápala, jak může mít jediný pokoj devadesát metrů čtverečních a být tak drahý. Za osm set marek si ho dovolit nemohla, ale věci, které domněle nemohla, ji odjakživa přitahovaly.

Vytočila telefonní číslo uvedené pod inzerátem a se synem v batohu vyrazila na kole podél drátěného plotu přístávací dráhy. Poslední úsek silnice byl špatně vyasfaltovaný, plný výmolů a vedl bažinou páchnoucí sirnými plyny, kterou zelené cedule označovaly za přírodní rezervaci.

Vila stála v otevřené krajině osamoceně a majestátně. Měla dvacet pokojů a postavili ji v devatenáctém století, kdy přírodní

rezervace ještě neexistovaly. Dlouhou příjezdovou cestu dříve lemovaly břízy, teď už tu stály jen jednotlivé ztrouchnivělé kmeny. Z okenic, kdysi světlemodrých, se loupala barva. Před domem rostla hrušeň obtěžkaná plody a na stromě vedle ní se modročerně leskly švestky praskající zralostí. Fritzi měla sto chutí si jich pár natrhat. Rozhodně tu nemohlo být tolik duchů, aby jí takhle zchátřalá vila nepřipadala jako sen.

Na kamenném schodišti se objevil muž. Fritzi sesedla z kola a vzhledla k němu.

Heinrich Hildebrand měl plnovous a záplatované tvídové sako v barvě starých vlašských ořechů. Mezi obyvateli Kaltenweide, Engelbostelu a poloviny Langenhagenu o něm kolovaly všelijaké zvěsti. Že je nejbohatším mužem v dolnosaské nížině, že občas vídeňským dialektem zpívá tesklivé písně o ženě, jež ho opustila a živí v něm hněv na svět, který si pak vybíjí na nevinných tábornících. Že pěstuje nejpálivější chilli na téhle straně Atlantiku. Že je autorem nechvalně proslulé novely, jež prý kdysi měla menší úspěch, ale dnes už se nevydává. Že spoustu let marně píše pokračování, což má značný podíl na jeho všeobecné nenávisti k lidem.

Žádná z těch zvěstí nebyla pravdivá, ale úplně mimo taky nebyly. Tedy až na domněnku, že je bohatý – to byl nesmysl.

Heinrich Hildebrand si Fritzi Pragerovou prohlížel přimhouřenýma očima, voněl vodou po holení značky Knize – santalové dřevo, pomeranč, rozmarýn, kůže – a v ruce držel dlouhý krajíc chleba se sýrem. Pozvedl ho na pozdrav.

Hildebrand tady žil už dlouho a dolnosaskému zemskému úřadu pro správu niv a rašelinišť, jemuž vila patřila, neplatil žádný nájem, což mu připadalo zcela samozřejmé. Tou dobou už měl

pocit, že dům patří jemu, a spolu s ním rovnou i okolní pětačtyřicetihektarová přírodní rezervace Kananohe. Hildebrand v mládí studoval na vídeňské konzervatoři klavír, ale to už téměř nikdo nevěděl, dokonce ani vesničtí roznašeči klepů, což souviselo mimo jiné s tím, že jeho klavírní dráha žádnou skutečnou dráhou nebyla. Tenkrát ve Vídni, za jedné obzvlášť horké letní noci krátce před absolventským koncertem na konzervatoři, Hildebranda napadlo přelézt plaňkový plot nového a okázalého koupaliště v Hietzingu a trochu se při plavání zchladit. Skočil z vyvýšené židle pro plavčíka, zkusil udělat salto, uprostřed letu si to rozmyslel, ztratil rovnováhu, několik vteřin pořádně nevěděl, kde je nahoře a kde dole, narazil bokem hlavy na černou vodní hladinu a protrhl si levý bubínek. Už se mu nikdy nezahojil. Hildebrand opustil Vídeň hluchý na levé ucho a bez ukončeného vzdělání, pracoval jako novinový redaktor, osvětlovač a jako aktivista v Arktidě chránil velryby před lovci. Napsal novelu o neslyšícím velrybáři, a dokonce mu ji vydali.

Hildebrand bydlel ve vile už drahně let a staral se, aby lidé nechávali Bissendorfské rašeliniště na pokoji. Čas od času odklidil z těch pár cest padlý strom, vyháněl turisty tábořící tady nadivoko a jedním uchem poslouchal mokřadní ptáky. Žil sám tak dlouho, až zapomněl, jak je osamělý, ale nedávno musel při svých měsíčních nákupech zapřemýšlet, jestli si ještě může dovolit parmazán. A protože na pravém Parmigianu Reggianu Heinrichu Hildebrandovi záleželo, rozhodl se přivést si do rašeliniště podnájemníka, přestože o společnost vlastně vůbec nestál a byl si celkem jist, že se ve svém věku už pro život ve společenství nehodí. Předsevzal si, že sepiše nájemní smlouvu s minimální dobou trvání jeden rok a potom se bude chovat tak nemožně, aby nájemník zase rychle zmizel.

„Kdy bychom se mohli nastěhovat?“ zeptala se Fritzi místo pozdravu.

Její ruka se v sevření obrovité dlaně úplně ztratila, muž zabručel cosi nesrozumitelného, ve vousech měl drobký. Fritzi zahlédla v jeho saku dírky od molů, ale když se v batohu napřímila dětská hlavička, natáhl se kolem Fritzi a přejel Hannesovi prstem po tváři.

„Pokoj už je pryč,“ řekl. „Před chvílí tu byl někdo přes reklamu. Říkal, že ho bere, a navíc zrenovuje.“

„Můžu se na něj přesto podívat?“ zeptala se Fritzi.

Heinrich Hildebrand pokrčil rameny.

Pokoj o rozloze devadesáti metrů čtverečních byl v prvním patře. Kdysi to bývala jídelna, měl oblouková okna, která nejspíš od devatenáctého století nikdo neumyl, na komodě trůnil gramofon, vedle krbu práchnivěl klavír prožraný červotočem, v koutě stálo zaprášené sofa. Na zdi visela tmavá olejomalba baculaté ženy, vedle ní pod sklem černobílá fotografie: školní třída, uprostřed níž seděla gorila, jako by patřila k žákům. Na konci sálu se vyjímal vycpaná jelení hlava s chybějícím skleněným okem. Světlo, jež okny dopadalo toho dne, mělo barvu lipového medu a mastné podlahové fošny se v něm leskly. Uprostřed místnosti ležel vybledlý žluto-modrý orientální koberec. Fritzi by se musela po práci v noci půl hodiny drkotat na kole po opuštěné cestě plné výmolů, ale to jí nevadilo. Zvenčí zaslechla ptáka, jehož neznala. Hannes se v jejím náručí zasmál.

„Kdy mě seznámíte s duchy?“ zeptala se Fritzi.

Starý muž se na ni vážně zadíval.

„Jak jsem říkal, pokoj už je pryč.“

„Renovovat umím taky,“ zalhala.

Prohlížel si ji.

„A co otec?“ zeptal se.

„Měl stejné hodinky jako první člověk na Mount Everestu.“

Heinrich Hildebrand si ji dlouze změřil.

„Pokoj je zadanej, mladá paní.“

„No dobře. Smím si aspoň natrhat pár švestek, než půjdu?“

Heinrich Hildebrand přikývl. Šel za Fritzi dolů po prohýbajících se schodech a sledoval, jak synovi šeptá něco do ucha a líbá ho na fontanelu.

„Ježíši,“ zabručel Hildebrand hlubokým basem.

Vtom Hannes zvedl hlavu, podíval se na starého Hildebranda a pak k němu natáhl buclaté ručky. Fritzi se zarazila, chytila chlapce v podpaží a podala ho po schodech nahoru.

Heinrich Hildebrand si nedokázal vzpomenout, že by kdy držel v náručí dítě. Vonělo po mléce a po sušenkách a trochu po zeleném želé z mařinky. Pak mu klouček položil nepochopitelně hebkou ruku na pichlavý ohryzek a ve starochovi se něco pohnulo. Pohlédl na matku, která k němu nedůvěřivě vzhlížela, a říkal si, jestli se tu nebo onde nemohl rozhodnout jinak, jestli laskavost přece jen nebyla možností a jaké by bylo mít tady ženu, jako je tahle, mohla by být jeho vnučkou, působila zatraceně chytře a byla tak nabitá energií, jako by dokázala za jediný den otrhat celou švestku a snad z těch plodů ještě i navařit povidla. Pomyslel na chlápka přes reklamu a jeho čistý, světlemodrý vůz. Hildebrand po celý život choval zdravou nedůvěru k lidem trávícím volný čas tím, že blýskají svoje plechové krabice.

„Opravdu umíte renovovat?“ zeptal se Hildebrand za Fritzi a chlapec se překvapeně rozhlédl, když se basový hlas odrazil od hedvábných tapet prožraných moly.

„Opravdu jsou tu duchové?“ zeptala se Fritzi.

„V zimě v hale bývá zima. Vítr se sem žene přes rašelinisté přímo od Severního moře a naráží na domovní dveře.“

„Můžeme spálit klavír.“

Hildebrand musel myslet na ženu, pro kterou kdysi na klavír hrával. Na ten podivný starý kolos s obrovským korpusem, do něhož kdysi býval zabudovaný samohrající systém, teď už dávno vymontovaný. Žena jednoho rána odešla, bez vysvětlení. Od té doby se v jídelně hudba neozvala.

„Křičí hodně?“ zeptal se Heinrich Hildebrand a vrátil dítě matce. Srdce mu bušilo, protože chlapce nechtěl upustit a zároveň se bál, že ho v dlaních rozmáčkne. Fritzi vzala Hannese do náruče.

„Nikdy.“

„Dobře.“

„Pár doktorek to vidí jinak.“

Hildebrand mávl rukou. O doktorech neměl valné mínění, chtěl-li člověku zachránit život, a přitom mu ho zakazovali.

„Takže byste si ten pokoj vzala?“ zeptal se.

Fritzi došla do haly. Domovními dveřmi, které Heinrich Hildebrand nechal otevřené, na mahagonově hnědé parkety poskládané do hvězd dopadalo světlo pozdního léta.

„Museli bychom si ještě promluvit o ceně,“ řekla Fritzi.

Heinrich Hildebrand se zadíval na matku a syna, na dvě děti, jejichž stíny se natahovaly jeho směrem a dotýkaly se nejspodnějšího schodu. Světlo zezadu rozzářilo ženiny vlasy. Viděl její jemné dlouhé ruce, čerstvě zahojené puchýře na vnitřní straně palců. Heinrich Hildebrand věděl, že takové puchýře má jen člověk, který nikdy nadržel v ruce kladivo. Ta vilu renovovat nebude. A teď chce ještě srazit nájem. K vlastnímu údivu se rozchechtal na celé kolo, tak hlasitě, že se i duchové ve svých úkrytech podivili.